

GOIGS

en llaors de la sempre benaventurada Santa Maria, Patrona de Vila-real, venerada sota l'advocació de la Mare de Déu de Gràcia. Escrits per Vicent Fausto Manzano l'any 1982, 225 aniversari de la institució de la festa anual acordada en 1757 en acció de gràcies de la salut que, per la imetració i patrocini de Ntra. Sra., aconseguí la Vila de les febres malignes i contagioses que estava patint.

Floreta del Madrigal,
vida, dolçor i eficàcia,
Santa Maria de Gràcia,
Mare de Vila-real.

Un pastor enyoradís
en la cova us ha trobat,
admirant-se enlluernat
com si fóra al paradís.
Beu prompte el vostre somri
és refugi veïnal.
Santa Maria...

Esglaiats pel mal temut
al poble vos han baixat
i els vostres fills heu curat
retornant-los la salut.
I en prova de gratitud
voten la festa anual.
Santa Maria...

Sou la saborosa fruita
que Déu més ha conreat,
sou l'amor avantpassat
del poble que s'adelita
tenint al camí l'Ermita
el lligam umbilical.
Santa Maria...

Sou alfàbega olorosa
del fermat enamorat;
del Millars encativat
donzellea vergonyosa;
taronja navel formosa
del nostre jardí pairal.
Santa Maria...

Sou reina del món, Senyora,
par fur de maternitat
perquè sou causalitat
del qui és principi i aurora.
Sigau-nos procuradora
en la ventura final.
Santa Maria...

Sou la nostra defensora
en qualsevol malvestat;
davant del Crucificat
amorosa ambaixadora;
de Vila-real penyora
i del paradís portal.
Santa Maria...

Sou inflamada foguera
de l'amor del cel baixat
i en l'Ermita hem disposat
aclamar-vos mitjanera.
Sou la madona primera
de l'amant Vila-real.
Santa Maria...

Sou la divina pastora
camí de l'eternitat,
remei per al cor nafrat,
emparança protectora.
Amareu-nos valedora
i llivreu-nos de tot mal.
Santa Maria...

Sou far per al darrer dia
i el vostre nom invocat
per l'home necessitat
és la ferma garantia.
El vostre ajut auxilia
perquè és d'amor maternal.
Santa Maria...

Sigau-nos capdavantera
puix sou l'honor més preuat.
El nostre cor abraçat
sospira per la cantera
on s'enlaira la senyera
d'una mare divinal.
Santa Maria...

Corrada
Sou de la vila puntal
en la sort i en la desgràcia,
Santa Maria de Gràcia,
Mare de Vila-real.

V. L'Àngel del Senyor anuncia a Maria. R. I ella concebé per obra de l'Esperit Sant. **PREGUEM:** Infonyeu, Senyor, la vostra gràcia en els nostres cors. I feu que els qui, per l'anunci de l'àngel, hem conegut l'encarnació de Jesucrist, el vostre Fill, siguem conduïts, per la seua passió i la seua creu, a la glòria de la resurrecció. Per Crist, Senyor nostre. Amen.

FESTES, ROMERIES I PELEGRINACIONS

Que el poble de Vila-real ha celebrat amb especials festes la memòria de Santa Maria de Gràcia, o que la seua imatge ha estat sempre el centre de la seua devoció i pietat popular juntament amb San Pasqual, donen testimoni els documents dels Arxius o el sentir dels vila-realencs.

Ja el 1383, una processó penitencial en honor de Santa Maria, acudia des del poble a les ermites constuïdes al Termet, vora el Riu de Millars. En una d'elles, possiblement en la cel·la construïda pel frare ermità Bernat Fabra, es veneraria l'antiga imatge de la Patrona.

Des d'aleshores i fins el nomenament de l'Administrador Municipal, eren frares ermitans qui cuidaven de la santa imatge i de l'ermitori.

Al 1603, el Consell Municipal i els Capellans de l'Església Major, acordaren solemnitzar cada any la festa de la Mare de Déu de Gràcia, el dia 2 de Juliol en que es celebra la Visitació de Maria a la seua cosina Santa Elisabet. Assistien a la festa i processó, set sacerdots i quatre frares en representació dels Convents del poble. La festa continua celebrant-la actualment l'Ajuntament el primer diumenge de Juliol amb Missa, Processó i refresc popular.

La imatge ha estat traslladada en nombroses ocasions al poble, per circumstàncies diverses. Així al 1651 era conduïda a Vila-real per calamitats públiques i falta d'aigua, tornant de bell nou al poble al 1726, en aquesta ocasió per excés de pluja que podria les collites.

Pocs anys després, al 1735, a causa de malalties, la Mare de Déu visitava l'església major i per primera vegada la clausura del Convent de Dominiques.

Curiosament, al 1748 i 1755 es porta la imatge al poble per demanar-li clemència amb motiu dels greus terratrèmols que assotaven diverses comarques de l'antic Regne de València.

Però serà al 1757 l'any que marke amb més força la història de la sagrada imatge i la pietat popular envers Santa Maria de Gràcia del poble de Vila-real. Eixe any es produïen unes mortals epidèmies tífiques, a causa de les males condicions higèniques de l'aigua del consum públic. L'Ajuntament i els capellans acordaren portar la Patrona al poble, per tal de demanar la protecció divina.

Desapareguda l'epidèmia i després de celebrar una multitudinària processó, els Regidors proclamaven un Vot Solemne pel qual, cada any es traslladaria la imatge a la Ciutat, celebrant grans festes el primer diumenge de Setembre. Es l'orige de les actuals festes majors de la Mare de Déu de Gràcia a Vila-real. La festa es celebraria per primera vegada l'any següent de 1758.

Altra vegada, al 1765 la imatge era traslladada al poble, fora de les celebracions setembrines a causa d'un excés de pluja. Al 1766 el Papa Climent XIII concedia Indulgència Plenària a tots els fidels que assistiren a la processó general de Santa Maria de Gràcia o que la visitaren al seu ermitori.

Eixe mateix any tornava la imatge a la població amb motiu de certes calamitats públiques, celebrant-se festes al remat de les mateixes. La Sagrada Congregació de Ritus facultava també aleshores els sacerdots de Vila-real per poder celebrar l'Ofici propi de la Mare de Déu de Gràcia, redactat per capellà En Vicent Font.

La imatge encara tornaria a la població en algunes altres ocasions al llarg del segle XVIII, cas per exemple del 1775 quan la Mare de Déu fou traslladada a Vila-real en una tartana, per les plujes torrencials, essent rebuda per tot el poble.

L'any 1808, dies abans de que feren la seua entrada a Vila-real les tropes franceses, uns presoners fugien de la presó, produint-se un fort aldarull a la Plaça de la Vila. La imatge de la Mare de Déu de Gràcia de l'església Major de Sant Jaume tingué que eixir per aplacar els ànims exaltats.

Trenta anys mes tard, la popular "moreneta" tornava a Vila-real, castigada amb una gran seca per falta d'aigua, essent rebuda als Convents de les Dominiques i al de Sant Pasqual, on s'oficiarien rogatives especials.

Encara els últims anys del segle XIX, tornava la Mare de Déu de Gràcia a Vila-real per demanar-li el final de la Guerra de Cuba.

El segle XX és el dels tradicionals aplecs del Termet, cas dels multitudinaris Aplecs celebrats els anys de 1904, 1910 o el més proxím de 1987 amb motiu de l'Apertura de l'actual Any Marià.

Al 1908 s'acomplien 150 anys de la proclamació del Vot Municipal i de l'inici de les festes majors de Setembre. A banda d'especials festes i solemnitats, la imatge estrenava noves andes de Pasqual Amorós i un riquíssim Mantell amb brodats d'or sobre tisú de plata, encara conservat al Museu de l'ermitori, obsequi de la Marquesa Dª Sofia Miquel de Pujol.

Després de 1938, amb la construcció de la nova imatge de la Patrona, els temps actuals venen marcats per les romeries i pelegrinacions celebrades al 1954 amb motiu de l'Any Marià i el trasllat de la imatge a Vila-real al 1957, en celebrar-se el II Centenar del Vot Municipal i al 1974 per solemnitzar el set-cens aniversari de la fundació de Vila-real pel Rei Jaume I.

Enguany, el Bisbe de la Diòcesi ha decretat que puguen guanyar-se les indulgències de l'Any Marià, en aquest Santuari de la Mare de Déu de Gràcia.

Antoni Losas Latorre
Josep Miquel Francés Camús

El text dels presents Goigs, estigueren escrits e impresos el 21 de Desembre de 1982, pel fill i veí de Vila-real, Vicent Fausto i Manzano, en commemoració del 50 Aniversari de les "Normes de Castelló". Els dibuixos i gravats de la primera edició que ara es reproduïx en fàcsimil, son de Manuel Adsuara. Estan musicats per Rafael Beltrán.

JUSTIFICACIÓ

500 exemplars sobre paper registre, editats per l'Il·lustríssim Ajuntament de Vila-real, als obradors de Sichet, al Setembre de 1987

En la Col·lecció de Goigs en lloança de la Mare de Déu de Gràcia, patrona de Vila-real, aquests porten el número 4.